

Κληματαριά / 2006 / αβγοτέμπερα σε ξύλο / 50 x 80 εκ.

Ο Βασίλης Παπανικολάου ίπταται ανάμεσα στα πράγματα, τους ήχους, τα χρώματα ρεμβάζοντας τον κόσμο. Έτσι λογάριαζα την εισαγωγή μου πριν αρχίσω τα ερωτήματά μου, σκεπτόμενος μια υποθετική απάντηση. Μετά γεννήθηκε ένα παιχνίδι με πραγματικές και υποθετικές απαντήσεις. Στην ουσία στις λίγες συναντήσεις που είχαμε ψάχναμε τρόπους να μιλήσουμε για πράγματα που δεν λέγονται με λόγια.

1. Βασίλη, πώς ρεμβάζει τον κόσμο και τα πράγματα ένας άνθρωπος ξαπλωμένος στις σιδηροτροχιές την ώρα που πλησιάζει το τρένο; Πώς διαμελίζεται από τον ρεμβασμό του δειλινού;

Υποθετική απάντηση: Δε χρειάζεται να μιλάς για τον κόσμο απλώς να λες το τραγούδι σου... (Κι εγώ σκεπτόμουν την αισιοδοξία του μικρού χαμόμηλου που φύτεψε κι ανθίζει σε μια μικρή ρωγμή στην ασφάλτο του αυτοκινητόδρομου.)

Απάντηση: Κάποια πράγματα γίνονται χωρίς να ξέρουμε το γιατί ή το πως. Απλά μας αρέσουν ή και όχι.

2. Βασίλη, ποιο είναι περισσότερο «πολύτιμο» για σένα: Εκείνο που πέφτει από το σακούλι και κάνει με δοξάρι σε μια μόνο χορδή; **Υποθετική απάντηση:** Εκείνο που δεν παίζεται και που ξεφεύγει πάντοτε από όλες τις χορδές μα φτάνει στην καρδιά μας μπερεκέτι. (Κι εγώ σκεπτόμουν ότι στον τόπο εδώ, την ώρα του μεσημεριού που το φως εξαχνίζει τον κόσμο, βγαίνουν τα φαντάσματα.)

Απάντηση: Αυτό που δε μπορώ να κάνω είναι το πιο πολύτιμο για μένα, και ας ξέρω ότι κατά βάθος είναι λάθος αυτό που λέω.

3. Βασίλη, πώς εκρήγνυται ο κόσμος ο πολύχρωμος όταν οι οργανισμένες καρφίτσες των μυρουδιών καρφώνονται εκτοξευμένες από χιλιάδες τόξα στο δέρμα της σιωπής;

Υποθετική απάντηση: Να μου μιλάς μόνο για χρώματα. Να σου διηγηθώ τι μου έμαθε ο δάσκαλος-ήχος. (Κι εγώ σκεπτόμουν τους τυφλούς ζωγράφους, και τα παιδιά τους που γεννιούνται στη σιωπή...)

Απάντηση: Αυτό συμβαίνει με έναν τρόπο ακατανόητο νομίζω... Όταν αντιλαμβάνεται κανείς αυτό το γεγονός, τα μάτια του μετατρέπονται σε ξεπερασμένα εργαλεία.

4. Βασίλη, πως ένας αδύνατος άνθρωπος μπορεί να ονειρευτεί την τάξη του κόσμου; Πώς μπορεί να χωρέσει σε ένα όνειρο η τάξη του κόσμου;

Υποθετική απάντηση: Η τάξη του κό-

σμου μας ξεπερνά! Εμείς πασχίζουμε να ηρεμήσουμε αυτό που ο έρωτας ξεκινά, ώστε να το κερδίσουμε κάποια στιγμή ως αγάπη. (Κι εγώ σκεπτόμουν τη γλυκόπικρη γεύση του θανάτου.)

Απάντηση: Η τάξη του κόσμου μας ξεπερνά. Αν πάψουμε να ονειρευόμαστε την τάξη του κόσμου, ίσως γίνουμε μέρος της για λίγο.

5. Βασίλη, πώς ζωγραφίζεται ένα τοπίο αφού κανένας βράχος, κανένα ποτάμι, κανένα δέντρο δεν αναγνωρίζει τον εαυτό του σε μια ζωγραφιά, η οποία (ζωγραφιά) προσπαθεί να μάθει από την τάξη του κόσμου;

Υποθετική απάντηση: Οι Κινέζοι δάσκαλοι του τοπίου αφού κοιτούσαν πολλές ώρες, και μέρες και μήνες συχνά ένα τοπίο, κλείνονταν στο εργαστήριό τους και ζωγραφίζανε ένα τοπίο. (Κι

εγώ σκεπτόμουν το ρεμβασμό που κουβαλά η μνήμη όταν αναπλάθει τα περασμένα της ζωής που ζήσαμε.)

6. Βασίλη, μήπως η όραση απλώς προσθέτει εικόνες στη μνήμη; Μήπως η μνήμη οδηγεί την όραση στον ρεμβασμό;

Υποθετική απάντηση: Όπως η σιωπή μας οδηγεί στη μουσική, ο ρεμβασμός ανοίγει τα μάτια στην όραση κι η όραση μας οδηγεί ξανά στον ήχο των χρωμάτων. (Κι εγώ συνειδητοποιούσα πως τα φωνήματα βυθίζονται στις λέξεις και τις οδηγούν να γίνονται πράγματα ή τραγούδι.)

7. Βασίλη, πώς ζωγραφίζονται τα πράγματα;

Υποθετική απάντηση: Υπάρχουν πράγματα που ζωγραφίζονται με το πινέλο με μια τρίχα, υπάρχουν πράγματα

που μονάχα από το πιο χοντρό πινέλο απαιτούν να ζωγραφιστούν. Αυτό σημαίνει ότι καθένα απαιτεί να οριστεί η συγκεκριμένη παρουσία του. (Κι εγώ σκεπτόμουν τη σωφροσύνη του ζωγράφου που σπουδάζει τη μορφή του κόσμου μας.)

Γράφεις στον Δίσκο «8 Μικρά μελετήματα για ούτι»:

«Το μακάμ είναι κάτι παραπάνω από μουσικό εργαλείο, είναι περισσότερο από μουσικές κλίμακες, κάτι πιο περιοριστικό από συνδυασμούς κλιμάκων, και κάτι ακόμη πιο ολοκληρωμένο από μια αλληλεπίδραση μουσικών φράσεων. Είναι ένας τρόπος σκέψης αλλά και τρόπος αντίληψης γενικά». Προσωπικά όμως πιστεύω πως είναι και κάτι ακόμα: πρόκειται για τον μόχθο των ίδιων των μουσικών, με σκοπό την τελειοποίηση της τέχνης τους η οποία δεν είναι άλλη από την κωδικοποίηση των ανθρωπίνων συναισθημάτων ακόμη και στις πιο λεπτές τους αποχρώσεις... (Κι εγώ σκεπτόμουν ότι για τη ζωγραφική μιλάμε βέβαια, όπως την σπουδάζουμε συνεχώς...)

Βασίλης Παπανικολάου
ζωγράφος-μουσικός

Χρόνης Μπότσογλου
κι εγώ ζωγράφος

Το κείμενο αυτό δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στον κατάλογο της έκθεσης «Βασίλης Παπανικολάου – Ζωγραφική» στην Αίθουσα Τέχνης Γαβράς τον Απρίλιο του 2008.

Αθηνά / 2010
αβγοτέμπερα σε χαρτόνι / 39 x 73,5 εκ.

Αυτοπροσωπογραφία με κόκκινη μπλούζα 2003 / αβγοτέμπερα σε χαρτόνι / 27,5 x 28,5 εκ.

Ο Βασίλης Παπανικολάου γεννήθηκε στην Άρτα το 1968.

Αποφοίτησε το 2002 από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, όπου σπούδασε ζωγραφική στο εργαστήριο του Χρόνη Μπότσογλου. Το 2003 κέρδισε το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό ευρωπαϊκής ζωγραφικής που οργάνωσε το Μουσείο Φρουσίρα.

Έχει οργανώσει τρεις ατομικές εκθέσεις: Χώρος Τέχνης 24 (2000), Γκαλερί Έκφραση (2003), Αίθουσα Τέχνης Γαβράς (2008). Έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές.

Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Αρκετές φορές έχω αναρωτηθεί το εξής: τι είναι άραγε η ζωγραφική, αλλά επίσης πώς θα μπορούσαμε να δώσουμε έναν ορισμό που θα την περιγράφει απλά, κατανοητά αλλά και με σαφήνεια; Κατέληξα τελικά στο συμπέρασμα, ότι το κλειδί για την ερμηνεία αυτής της παγκόσμιας και διαχρονικής γλώσσας βρίσκεται στην ίδια τη λέξη με την οποία κατονομάζεται. Έτσι λοιπόν, πιστεύω πως η ζωγραφική είναι η «ζωντανή γραφή», πιο ζωντανή και πιο παλιά από τον γραπτό λόγο, μια γραφή τόσο άμεση ώστε δεν μπορεί παρά να πηγάζει από μια ανάγκη τόσο ανθρώπινη όσο και αρχέγονη. Και μιλάω για ανάγκη, γιατί πιστεύω πως αυτή είναι πάντα η πραγματική αιτία, που μας ωθεί στο να προσπαθούμε να φτάνουμε στην ουσία των πραγμάτων.

Ποια είναι όμως αυτή η «ουσία των πραγμάτων», την οποία αρκετές φορές όλοι μας λέμε πως αναζητούμε; Όσον αφορά σε μένα, το ζητούμενο αυτό καθαυτό πρέπει να ανταποκρίνεται στην αλήθεια.

Και κατά την ταπεινή μου γνώμη η αλήθεια στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι πως η ζωγραφική εξυπηρετεί και πραγματοποιεί μια ανάγκη τόσο βαθιά ανθρώπινη, τόσο απόλυτα απαραίτητη σε μας, ώστε αυτή καθαυτή η υπόθεση της ζωγραφικής παραμένει εξίσου ζωντανή και ενεργή στο πλαίσιο της ανθρώπινης κοινωνίας, από την παλαιολιθική εποχή ως τις μέρες μας.

Και νομίζω πως η ζωγραφική, όπως και οι άλλες τέχνες, μας μαθαίνουν να εξωτερικεύουμε και να διατηρούμε σε εγρήγορση αυτόν τον αφηρημένο τρόπο σκέψης, ο οποίος όμως πάντα μετουσιώνεται με τη μορφή κάποιας συγκεκριμένης πρακτικής εφαρμογής, και κάνει τον άνθρωπο να διαφέρει, να ξεχωρίζει από όλα τα άλλα πλάσματα.

Εν ολίγοις, οι τέχνες μας υπενθυμίζουν πως είμαστε άνθρωποι. Πιστεύω πως το Ίδρυμα «Η άλλη Αρκαδία», ο κύκλος δραστηριοτήτων και ο προσανατολισμός του εξυπηρετούν με τον καλύτερο τρόπο αυτό το ιδεώδες. Γιατί το έχουμε ανάγκη και καλό είναι να υπάρχει κάποιος να μας το θυμίζει κάθε τόσο...

Βασίλης Παπανικολάου
Φεβρουάριος 2012

Το εργαστήριο όπως φαίνεται από τον καθρέφτη της πόρτας
2006 / αβγοτέμπερα σε ξύλο / 155 x 120 εκ.

Ίδρυμα «Η άλλη Αρκαδία»
Φωκίωνος Νέγρη 16, Κυψέλη, 11257
τηλ. 210 8824681

Τρίτη-Παρασκευή 18.00-21.00,
Σάββατο & Κυριακή 12.00-16.00

www.felioscollection.gr
info@felioscollection.gr

Δημιουργικό - Παραγωγή: Macart - Μ. Βαρουξής & ΣΙΑ Ο.Ε., τηλ. 210 5132322

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Έργα από
τη Συλλογή
Σωτήρη Φέλιου

Ο Βασίλης Παπανικολάου έχει τη δύναμη να ανακαλύπτει την κρυφή σχέση των πραγμάτων και να δημιουργεί έργα, που αποτυπώνουν αυτή την κρυφή σχέση.

Ο Βασίλης, νομίζω, πως δεν φοβάται την ελευθερία του και με εντυπωσιάζει, όταν στις μακρές συζητήσεις μας –κάποιες φορές– δεν φαίνεται να είναι επικριτικός προς κάποιον.

Μου φαίνεται ώρες-ώρες, πως έτσι που αφιερώνεται στον σκοπό του (να ζωγραφίζει), μαθαίνει τέλεια την τέχνη του.

Τα έργα του γοητεύουν, γιατί σε αφήνουν να καταλάβεις ότι ο δημιουργός τους, ο Βασίλης Παπανικολάου, ζει διαρκώς σε «πολεμική ζώνη». Εκεί που υπάρχει ένταση διαρκώς! Και ακριβώς αυτή την ένταση ο Βασίλης την κάνει μεγάλη ζωγραφική τέχνη!

Σωτήρης Φέλιος

15 Φεβρουαρίου - 7 Μαρτίου 2012 / Ίδρυμα «Η άλλη Αρκαδία»